

Nyfikenhetsvandring 26 - korsfäst II - Golgotadramat

Bidrag från Bengt Pleijel
2006-01-01
Senast uppdaterad 2007-11-27

Detta är nyfikenhetsvandring 26 Kära du! Välkommen att surfa in på denna nya vandring. Vi befinner oss nu i andra delen av trosbekännelsens ord KORSFÄST. Och därmed är vi inne i kristendomens hjärta. Vi talade under förra vandringen om den långa förberedelsen. Vi såg den röda tråden bakåt i Gamla Testamentet. Vi fick vara med tillsammans med Jesus och några lärjungar på en spännande vandring mellan Jerusalem och Emmaus. Det var också en vandring genom Gamla Testamentet där vi fick ana att korsets budskap fanns med hela tiden. Vi stannade till vid "protoevangeliet", d.v.s. det första budskapet om en kommande frälsare som skall krossa den onda makten. Vi försökte också lyssna inåt till den märkliga texten om hur Abraham offerar Isak. Allt i Gamla Testamentet syftar fram mot Korset.. När korset reses på Golgata så tar Jesus oss med dit. På korset strålar alla människoöden i alla tider samman. Where you there when they crucified my Lord? Allt i Gamla Testamentet syftar fram till att korsets budskap skall kunna riktas till var och en: Kristi kropp för dig utgiven. Kristi blod för dig utgjutet! Korset är nyckeln så vi i förra vandringen. Nu tar vi fram denna nyckel som öppnar för oss och låter oss se Guds kärleksplan med våra liv. Men vi rusar inte. Vi går denna gång steg för steg in i de dramatiska händelserna i Jerusalem någon gång omkring år 33. Herre, ge oss inlevelsens gåva så att vi upptäcker att vi själva är med i detta drama. Goda hälsningar

Vandring 26:

Korsfäst - Golgotadramat Vi skall nu stanna till vid 10 stationer i Golgotadramat: Korsfäst! Korsfäst honom! Simon från Cyrene Gråt inte över mig Golgata Jesu sju ord på korset Gyckel Kriminalfall Vid sjätte timmen Vid nionde timmen En rättfärdig man och Guds Son

1. Korsfäst! Korsfäst honom! Pilatus kallade samman överstepräster och rådsmedlemmarna och folket och sade till dem: "Ni har fört den här mannen till mig och sagt att han uppviglar folket. Jag har nu förhört honom i er närvaro men inte funnit honom skyldig till något av det som ni anklagar honom för. Inte heller Herodes har funnit honom skyldig, och därför har hans skickat honom tillbaka till oss. Ni ser att mannen inte har gjort något som förtjänar döden. Därför vill jag bestraffa honom och sedan frige honom."

Då skrek hela hopen: "Bort med honom! Låt oss få Barabbas fri!" - Barabbas var en man som hade kastats i fängelse för ett upplopp i staden och för mord.-

Pilatus talade till dem igen, ty han ville frige Jesus. Men de skrek: "Korsfäst! Korsfäst honom!" För tredje gången sade han till dem: "Vad har han då gjort för ont? Jag har inte funnit honom skyldig till något som förtjänar döden. Därför vill jag bestraffa honom och sedan frige honom."

Men de låg över honom med höga rop och krävde att Jesus skulle korsfästas och deras rop blev allt starkare. Pilatus beslöt då att de skulle få vad de begärde. Han frigav den som de ville ha fri - mannen som var fängslad för upplopp och mord - men Jesus utlämnade han, så att de fick som de ville.

När de förde bort honom ...

(Lukas 23:13-26 a, Folkbibeln) Lukas börjar sin skildring av Golgotadramat med att berätta om Pilatus många försök att få Jesus fri. Men han måste ge vika för folkets påtryckningar. Bort med honom, hade de ropat. Pilatus utlämnade Jesus, så att de fick som de ville och fick göra som de ville. Tänk till!

Det vi ska fråga oss, när vi nu går in att lyssna till det som hände på Golgata, det är: Var finns vi själva här? Hör vi till dem som ropar: Bort med honom! Vi kanske inte ropar så våldsamt. Men ändå för vi honom bort från vårt vardagsliv. Det där går ju ofta smygglångsamt. Men ändå. Han får mindre och mindre att säga till om. Det vi också ska fråga: Tar vi emot Jesus från Pilatus som utlämnade Jesus så att de fick göra med honom som de ville. Eller tar vi emot Jesus från den himmelske Fadern som utgav honom för vår skull för att rädda oss från den väg där vi ville vandra vår egen väg och bara leva för oss själva. Hör vi med till dem vid Jesus, knuffar Jesus, slår på det som han representerar. Eller hör vi med till dem som Jesus idag får röra vid med händerna som korset bar. När Jesus får röra vid oss finns där en välsignelse, en upprättelse, ett helande i våra liv från honom.

2. Simon från Cyrene När de förde bort Jesus, grep de en man som kom från landet,

Simon från Cyrene. På honom lade de korset, för att han skulle bära det efter Jesus.

(Lukas 23: 26, Folkbibeln) Lägg märke till hur sakligt, nyktert man skildrar vad som händer. Inga känsloutsvävningar, inget frosseri i de oerhörda kval som Jesus måste utstå. Sakligt, nästan torrt, sägs det att en man som hette Simon som var från Cyrene kom där förbi och man lät honom ta korset och bära det efter Jesus.

Korset som Jesus bär är endast tvärbjälken. Den lodräta bjälken finns redan på Golgata. Tvärbjälken väger mellan 20 och 30 kg vid den surras armarna fast vid rep. Den ena repstumpen binds fast vid foten och den är mycket kort. Därför måste Jesus halta fram i hukande ställning. Han skall se så löjlig ut som möjligt. Den andra repstumpen var längre och den binder man fast vid de andra förbrytarna. Soldaterna driver på dem med gisselslag och när något slag träffar någon av de tre rycker han till, trycken förmedlas genom repen till de andra och de mister balansen. När Jesus ramlar, kan han inte ta emot med händerna utan han ramlar handlöst och ansiktet slår mot stenläggningen. En gammal tradition säger att Jesus stupar tre gånger under vandringen. När Jesus faller tredje gången slås han förmodligen sanslös. Sparkar och slag hjälper inte. Soldaterna har order att

föra Jesus levande till korsfästelsen. Den enda möjligheten är nu att låta Simon från Cyrene bära koset. Jesus återfår medvetandet och går de sista stegen mot Golgata, befriad från tvärbjälken. Den förste som bär korset i Jesu efterföljelse var Simon från Cyrene. Han är från Nordafrika. Kanske är han svart och en del tror att han är identisk med den Symeon som kallas Niger (svart) och som var med i en bönegrupp i församlingen i Antiochia (Se Apg 13:1). Han har begett sig till Jerusalem för att vara med om den rika påskhögtiden där. Han råkar vara med just då Jesus och de två rövorna förs ut för att avrättas. Han får se Golgatadramat mycket nära håll. Säkert stannar Simon kvar där på Golgata. Han ser hur soldaterna utför sitt grymma hantverk. Han ser hur de korsfästa vrider sig av smärta. Bödlarna tycks vara helt utan känslor. Han förfäras med oss över att människor kan va så grymma att de torterar andra. Och han undrar precis som vi över vad det är för dunkla, mörka krafter inom oss människor som gör att vi så ofta gör varandra illa. Vad lätt det är att ge igen, när man är sårad. Och att förakta och tala illa om andra och få andra att tappa all missmod. När Simon efteråt berättar för sina pojkar, Alexander och Rufus, (se Markus 15:21) om vad han sett och hört, måste det ha gjort ett starkt intryck på dem. De får möta sin far, märkt av det han fått vara med om. Det är en annan far som de möter när han kommer hem. Man blir annorlunda när man varit vid Jesu kors. Tänk till:

Vad hände på väg mot Golgata?

Vad är det för dunkla, mörka krafter inom oss människor som gör att vi så ofta gör varandra illa?

Kan man bli annorlunda när man varit vid Jesu kors? Prova. 3. Gråt inte över mig En stor folkmassa följde honom, bland dem många kvinnor som sörjde och grät över honom. Då vände Jesus sig om och sade till dem: "Jerusalems döttrar, gråt inte över mig, utan gråt över er själva och era barn. Ty det kommer en tid då man skall säga: Saliga de ofruktsamma, de moderliv som inte har fött och de bröst som inte har gett di. Då skall man säga till bergen: Fall över oss, och till höjderna: Dölj oss. Ty om man gör så med det friska trädet, vad skall då inte ske med det torra?"

(Lukas 23:27-31, Folkbibeln) Lukas fortsätter att berätta. Han säger att det var en stor folkmassa som följde med. Man kan undra över vad det är inom oss människor som gör att vi än idag dras till sådana här skådespel. Får man inte se det i verkligheten får man se det på TV eller video. Videovåld är ju en lönande sak att framställa.

Lukas berättar också att där är en del kvinnor som sörjer och gråter över honom. En del förmodar att det var gråterskor, som anställdes vid begravingar, som nu framträdde. I så fall låter man dem komma fram för att föröka de dödsdömdas lidande. Den som hörde hemma vid graven låter man komma fram redan nu. På detta sätt förökas de dödsdömdas lidande. De behandlas som utstötta, som redan döda. Det är svårt att säga om denna gråt var äkta eller betald. Men Jesus vänder sig nu mot dem: Gråt inte över mig, utan gråt över er själva och era barn. Och sedan säger Jesus några ord som känns underliga. Det ska komma en tid då det räknas som lycka att inte ha några barn. Att inte ha barn ansågs av judarna som en av livets största olyckor. Det ska komma tider som blir så svåra att man säger till bergen och höjderna att skyla och dölja. Ty, säger Jesus, om man gör så med det friska trädet, vad skall då inte ske med det torra? Alltså om man gör så med den som är oskyldig, vad skall då inte ske med dem som verkligen är skyldiga. Om man gör så här med Guds utsände vad skall då inte ske med dem som förkastat honom och dödat honom? Vi frågar ofta hur skall det gå med evangeliet, kristendomen, kyrkan? Vi borde i stället fråga hur det går med det folk som förkastar Kristus och förkastar evangeliet. Tänk till:

Jesus är det friska trädet.

Från honom kommer det friska livet till oss som är så förtorkade.

4. Golgata Två andra brottslingar fördes också ut för att avrättas tillsammans med honom. Och när de kom till den plats som kallas Huvudskallen, korsfäste de honom och brottslingarna där, den ene på hans högra sig och den andre på hans vänstra.

(Lukas 23:32-33, Folkbibeln) När de kommer utanför stadsporten, kommer de till en kulle, som Lukas kallar Huvudskallen. Markus (15: 22) säger att platsen heter Golgata (det betyder Huvudskallen). Där korsfäster de Jesus. Tvärbjälken som Simon burit, läggs på marken. Jesus tillsägs att nu lägga sig på rygg med axlarna mot bjälken och armarna utsträckta. Sedan spikar man fast händerna men låter inte spikarna gå genom handflatorna utan genom handlovarna. Man reser så korset, sätter ned det med en duns, den korsfäste vrider sig av smärta. Tänk till med hjälp av en gammal 1600-tals psalm:

O Jesu kär, vad har väl du förbrutit,

att sådan dom man över dig beslutit?

När blev väl du till något brott förvunnen

och skyldig funnen? O skulle jag väl fråga vad du brutit?

Det är för mig, för mig ditt blod har flutit.

Din smärtas mått, o Jesu, själv jag fyllde,

allt jag förskyllde.

(Den svenska Psalmboken 452,1 och 3)

5. Jesu sju ord på korset: De fyra evangelisterna berättar nu vad Jesus säger medan han hängde på korset. Han har sju yttranden, vi brukar kalla dem Jesu sju ord på korset. I nästa vandring, vandring 27, skall vi göra ett försök att leva oss in i dessa sju ord och se vad de betyder för oss. Men nu vill jag bara citera dem: Fader, förlåt dem, ty de vet inte vad de gör. Idag skall du vara med mig i paradiset.

Kvinna, se din son. Se din mor.

Jag törstar!

Min Gud, min Gud, varför har du övergivit mig?

Det är fullbordat.

Fader, i dina händer överlämnar jag min ande. Tänk till!

Kan du något av dessa sju ord utantill?

Lär dig det "by heart".

6. Gyckel Men Jesus sade: "Fader, förlåt dem, ty de vet inte vad de gör." Och de delade hans kläder mellan sig och kastade lott om dem. Folket stod där och såg på. Men medlemmarna i Stora rådet hånade honom och sade: "Andra har han hjälpt. Nu får han hjälpa sig själv, om han är Guds Messias, den utvalde."

Även soldaterna gick fram och hånade honom. De räckte honom surt vin och sade: "Om du är judarnas konung, så hjälp dig själv."

Över honom fanns det också ett anslag: " Detta är judarnas konung."

(Lukas 23:34-38, Folkbibeln) Vid korset är det många som står och ser på, berättar Lukas. Kanske ett ord till oss. Det är så lätt ha det här på avstånd. Ett gripande drama. Men om jag inte tar trons steg fram mot korset och lyssnar till vad Jesus säger, så dras jag snart in i vad den stora hopen omkring mig säger. Vi hör hur man gycklar. Man hånar, skrattar. Ett skämt kan ofta dölja en rädsla. Man säger: Hjälp dig själv ... Andra har han hjälpt, nu får han hjälpa sig själv om han är Guds Messias, den utvalde. Det var precis samma ord som djävulen sa till honom tre år tidigare. Jesus var fruktansvärt hungrig efter 40 dagars fasta. Djävulen säger då till honom: Är du Guds son så hjälp dig själv. Förvandla ökenstenarna här till bröd. Se till att du själv har det bra. Var en frälsare för dig själv. Men Jesus vill aldrig va en frälsare för sig själv. In i det sista tänker han mer på andra än på sig själv. Tänk

Varför gycklar man (vi) så ofta, skämtar bort …?

Döljer vi en rädsla?

Jesus blev ifrågasatt. Har du blivit det någon gång?

7. Kriminalfall En av brottslingarna som var upphängda där skymfde honom och sade: "Är inte du Messias? Hjälp då dig själv och oss!"

Men den andre tillrättavise honom och sade: " Fruktar inte heller du, Gud, du som är under samma dom? Vår dom är rättvis. Vi får vad vi har förtjänat. Men han har inte gjort något ont." Och han sade: "Jesus tänk på mig, när du kommer till ditt rike."

Jesus svarade: "Amen säger jag dig: I dag skall du vara med mig i paradiset." Det sista Jesus gör är att ta hand om ett kriminalfall, som hänger på korset bredvid honom. Det är bara Lukas som har med det här samtalet. Lukas berättar ofta om Jesu kärlek till de förlorade. De andra nedanför korset hånar Jesus, förbrytaren på andra sidan hånar Jesus. Men här är en man, den ende som förstod vad som var på gång. Tänk till!

Det är mycket vi kan lära oss av denne förbrytare.

- Gör som han: Läs överskriften över Jesu kors. Jesus är kung, står det där. Fundera över vad det skulle betyda för dig om Jesus fick vara kung för dig och fick ta in dig i sitt rike. Därför: läs om Jesus, vem han är, vad han gjort. Lyssna inåt.

- Gör som han: Se på Jesus. Se hans renhet. Jesus har inget ont gjort. Jesus är oskyldig. Lägg märke till hur mjukt han tillrättavisar den andre rövaren. Han visar honom till den rätte. Jesus har inte gjort något ont. Beror ditt gyckel på att du egentligen döljer en rädsla för Gud. Du är rädd för att Han skall komma dig alltför nära!

- Gör som han: Våga se din egen skuld. Samla ihop dina egna rövarfasoner, detta att du roffar åt dig och bara själv vill ha det bra och struntar i om andra gråter och får det svårt. Var rak mot dig själv och säg som det är: Detta är min synd.

- Gör som han: Tala med Jesus: Jesus, tänk på mig. Jesus, förlåt mig. Jesus, förbarma dig över mig.

- Gör som han: Lyssna inåt till det som Jesus säger till dig: Sannerligen, redan idag skall du vara med mig... Idag skall du vara med mig..

När vi dör från våra rövarfasoner, från vår okänslighet, vår feghet - ja då hittar vi detta nya liv. Paradiset - det är där Jesus är. Jesus kommer till sitt rike. Med sin himmelska makt. Då skall vi få se Människosonen komma på ett moln med makt och stor härlighet. (Luk 21:27). Hör hur han nu säger till dig:

Idag skall du vara med mig.

8. Vid sjätte timmen Det var nu omkring sjätte timmen. Då kom över hela landet ett mörker som varade än till nionde timmen. Solen förmörkades, och förlåten i templet brast mitt itu.

(Lukas 23:44: 45, Folkbibeln) Jesus korsfästes kl 9. Tre timmar senare, klockan 12 (sjätte timmen) blir det mörkt över hela jorden ända till nionde timmen. När Jesus föddes blev det alldeles ljust mitt på natten (Lukas 2:8-9). När Jesus dog blev det alldeles mörkt mitt på dagen. Vad var det för ett mörker? Man har gissat på att detta var något av de stoftmoln som kom drivande från öknen och förmörkade solen och svepte landet i ett töcken. I så fall måste det ha varit en dag av kvävande hetta, då temperaturen stiger till över 30 grader och hela atmosfären känns förfärligt tung. Men detta mörker i naturen pekar ju också på det stora andliga mörkret. Mörkret är ju i Bibeln en bild av ondskans makt. Mörkrets makter gaddar sig samman för att förgöra Jesus världens ljus. Det är så vi ska förstå uttrycket i vår text: Det blev mörkt över hela jorden. Det var inte bara ett yttre mörker som hade med väderleken att göra. Det var ondskans makter som nu triumferade. Kan inte detta tala till oss? När vi gör oss av med Jesus i våra liv, kan vi få känna på mörkret, där vi känner oss alldeles ensamma. Övergivna, bortglömda.- Allt är bara så hemskt meningslöst. Vi famlar fram i mörkret ... Men mitt i detta mörker händer det något. Förlåten (=Förhänget) i templet brister mitt itu. Förhänget som skiljer det heliga från det allraheligaste brister itu. Det brister uppifrån och ända ned, berättar Markus. Det sker uppifrån. Det är Gud själv som griper in. Det är Gud som genom Jesu försoning öppnar vägen till sig. In i det allraheligaste fick endast översteprästen gå in en gång om året på den stora försoningsdagen. Ingen annan fick komma så nära Gud. Det allraheligaste är ju platsen för Guds närvaro. Men när nu förlåten rämnar så är budskapet: Nu är vägen öppen, vägen till Gud är skulle får vi nalkas Gud. Ingenting hindrar längre. Synden är förlåten och förlåten är borta. Tänk till!

Känner du till kampen mellan mörker och ljus i ditt eget liv?

Vad är det för förlåt som stänger vägen till Gud?

När synden är förlåten är förlåten borta.

"Här var mellan ljuset och mörkret en strid. Dock …."

(Se den svenska Psalmboken 146:2)

9. Vid nionde timmen Jesus ropade med hög röst: "Fader, i dina händer överlämnar jag min ande." Och när han hade sagt detta gav han upp andan. När förlåten i templet hade brustit hör vi hur Jesus ropar med hög röst: Fader, i dina händer överlämnar jag min ande. När han hade sagt detta slutade han att andas. Detta sker vid nionde timmen, kl 3. Då förkunnar basunstöterna från templet att tiden är inne för aftonoffret. Varje from jude ber då sin aftonbön och den består av Psaltarpsalmen 31. Det var den psalmen som Jesus nu bad. Jesus hade säkert lärt sig den som liten i Nasaret. Nu ber Jesus från korset sin sista aftonbön tillsammans med alla fromma. Jesus har slutfört sin livsgärning. Dagsverket är slut. Hans sista dag är slut. Och när Jesus bett sin sista aftonbön, slutar han att andas. Lägg nu märke till en sak i denna aftonbön. Jesu sista aftonbön är inte en

förtvivlads bittra rop. Jag hör en sådan trygg förtröstan, ja, en segervisshet i hans bön. Jesus gör ett märkligt tillägg till vad som står i psaltarpsalmen. Han säger: FADER. Fader, i dina händer överlämnar jag min ande. Vi får be den bönen tillsammans med Jesus. Tillsammans med Jesus vågar vi gå den svåra vägen genom dödens port fram till Fadern. Tänk till med hjälp av en psalm från 1200-talet:

Träd i min sista timma själv för mitt öga fram.

Ack låt mig då förnimma din bild på korsets stam.

Dess drag jag då vill gömma i djupet av min själ

Och dödens smärta glömma.

Den så dör, han dör väl.

(Svenska Psalmboken 144:7)

10. En rättfärdig man och Guds Son Officeren som såg det som hände, prisade Gud och sade. "Den mannen var verkligen rättfärdig." Allt folket hade samlats för att se på, och de slog sig för bröstet när de såg vad som skedde och vände hem igen. Men alla hans vänner, också de kvinnor som hade följt honom från Galiléen, hade stått på avstånd och sett detta.

(Lukas 23:47-49, Folkbibeln) En sak till berättar Lukas. Det är att från de mest oväntade håll kommer en bekännelse till Jesus.

Det är från den romerske officeren som har befälet över vaktmanskapet på Golgata. När han ser vad som händer, ser hur Jesus dör, hör vad han säger, börjar han prisa Gud och säga: Den mannen var verkligen rättfärdig. Enligt Markus säger han också att han måste vara Guds Son. (Se Markus 15:39) Nära Jesus - då kommer bekännelsen. Och på något sätt tycks folkmassan ha anat något. När de ser vad som hände, vänder de hem och slår med händerna mot bröstet. Att slå sig för sitt bröst är inte att tala om för jag är, att brösta sig. Det är en syndabekännelse. Jag slår hårt till mot mig själv: Vad dum, vad korkad, vad hemsk jag är! Jfr tullindrivaren i templet, Lukas 18:13. Men lite längre bort står Jesu alla vänner, berättar Lukas, och bland dem kvinnorna som hade följt med honom från Galiléen. De står på avstånd och ser alltsammans. De står på avstånd. Där tar det längre tid att förstå ser allt som sker med förtvivlan. En sådan djup förtvivlan som ingen kan kläda i ord. Allt har slagits i spillror för dem. Deras kristendom hade slagits sönder. Men på de ruinerna skall Gud efter bitter Långfredag bygga upp något alldeles nytt. Tänk till! Kraschen behöver inte vara det sista …